

Schackspråket

I världen finns det över 7 000 olika språk. Men det finns ett som är det samma på hela jordklotet: schackspråket. För det första spelas schack på samma sätt i alla länder. Det finns regler som alla accepterat. Det betyder att vart du än åker, kan du gå in på ett kafé, ta med ett schackbräde, ställa upp pjäserna och vänta på en motståndare. Du kan kommunicera med alla. Dessutom skriver man ned schackdragen på samma sätt över hela världen, med hjälp av koordinatsystemet. Det som kan skilja är vad pjäserna heter och vilken initial de får, men kan man dem kan man läsa dragen. Så här fungerar det:

Ett vitt drag och ett svart drag, räknas som ett fullt drag. Det finns tv sätt att skriva ner schackdragen, antingen med lång notation, eller med kort notation. Lång notation betyder att man skriver rutan pjäsen står på och rutan pjäsen går till. Med kort notation skriver man bara ner rutan pjäsen hamnar på.

När du skriva ner ett schackdrag börjar du med dragets nummer i partiet. Sedan initialen (första bokstaven) på pjäsen som flyttas, sedan rutan den stod p och till sist rutan den hamnar p. Mellan rutorna skriver man ett streck (-) om det är ett vanligt drag. Slår man något med draget skriver man ett x. Hamnar motståndaren kung i schack med draget man gör skriver man ett plus (+) efter draget. Blir det schackmatt skriver man matt efter draget.

S här skriver man ner skolmatten med lång notation:

1. e2-e4 e7-e5
2. Lf1-c4 Lf8-c5
3. Dd1-h5 Sg8-f6
4. Dh5xf7 matt

När det gäller namnen på pjäserna kan man ofta koppla ihop olika språkgrupper. Nedan kan du se att de svenska namnen på pjäserna är hämtade främst från tyskan. Kung, dam, löpare, springare och bonde. En intressant detalj är att de engelska namnen har en tydlig koppling till feodalsamhället på medeltiden där kungen och damen styrde, där statsmakten (tornet) stöttade, liksom kyrkan (biskopen/löparen), Adeln (springaren/riddaren, the knight) och bönderna.

English		king	queen	bishop	knight	rook	pawn
German		könig	dame	läufer	springer	turm	bauer
Spanish		rey	dama	alfil	caballo	torre	peón
French		roi	dame	fou	cavalier	tour	pion
Italian		re	donna	alfiere	cavallo	torre	pedone
Hungary		király	vezér	futó	huszár	bástya	gyalog